

РЕЦЕНЗІЯ

завідувача кафедри кіберспорту та інформаційних технологій
Національного університету фізичного виховання і спорту України,
доктора наук з фізичного виховання і спорту, професора

Шинкарук Оксани Анатоліївни

на дисертаційну роботу Хуанг Ді «Формування стійкості функціонального
забезпечення спеціальної працездатності спортсменів у спортивних танцях»,

що подана на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань

01 Освіта / Педагогіка, за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

Актуальність проблеми дослідження. На сучасному етапі розвитку спорту, та зокрема спортивних танців, вдосконалення спеціальної фізичної підготовленості пов'язують з розвитком функціонального забезпечення силових і швидкісних можливостей, витривалості, координації спортсменів, а також їх інтегральних проявів, пов'язаних з розвитком спеціальної працездатності в конкретному виді змагальної діяльності. У процесі змагальної діяльності рівень функціональної підготовленості проявляється в якості інтегральних характеристик розгортання реакцій, стійкого стану функцій і компенсації стомлення. Зазначені компоненти структури функціонального забезпечення спеціальної працездатності пов'язані зі структурою змагальної діяльності. Значення кожного з них зростає в залежності від тривалості та інтенсивності змагального вправи, швидкості розвитку стомлення, координаційної структури та інших чинників реалізації змагальної діяльності.

В спортивних танцях стійкість і сталий розвиток реакції кардіореспіраторної системи і енергозабезпечення є провідним елементом функціонального забезпечення спеціальної працездатності танцюристів. Досягнення і збереження високого рівня реакції кардіореспіраторної системи, енергозабезпечення, збереження тривалий час структури функціонального забезпечення роботи танцюристів, а також адекватна «відповідь» організму

на розвиток втомі є одним з ключових факторів демонстрації спортивної майстерності та досягнення високого результату в спортивних танцях. Дисертаційну роботу присвячено формуванню стійкості функціонального забезпечення спеціальної працездатності танцюристів як інтегрованого компонента спеціальної фізичної підготовленості, обґрунтувати можливості її реалізації в системі спеціальної фізичної підготовки спортсменів у спортивних танцях.

Досліджувана проблема в дисертації Хуанг Ді «Формування стійкості функціонального забезпечення спеціальної працездатності спортсменів у спортивних танцях» є актуальною, своєчасною і свідчить про зацікавленість з боку тренерів-практиків та науковців.

Зв'язок роботи з науковими планами, темами. Дисертаційну роботу виконано відповідно до Плану науково-дослідної роботи НУФВСУ на 2021-2025 рр. за темою 2.11 «Управління тренувальними і змагальними навантаженнями кваліфікованих спортсменів у спортивних танцях» (№ державної реєстрації 0121U108969). Внесок здобувача, як співвиконавця теми, полягав у як співвиконавця у формуванні цільової спрямованості спеціальної фізичної підготовки спрямованої на розвиток стійкості функціонального забезпечення спеціальної працездатності, розробці функціональної моделі стійкого стану та обґрунтуванні змісту тренувальних занять кваліфікованих спортсменів-танцюристів, які спеціалізуються в стандартній європейській програмі змагань зі спортивного танцю.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. У дисертаційній роботі відповідно до теми дослідження визначено об'єкт (спеціальна фізична підготовка спортсменів-танцюристів, спрямована на вдосконалення стійкості функціонального забезпечення спеціальності працездатності спортсменів-танцюристів, які спеціалізуються в стандартній програмі) та предмет дослідження (кількісні та якісні характеристики стійкості функціонального забезпечення спеціальної працездатності спортсменів-танцюристів, які

визначають спеціалізовану спрямованість спеціальної фізичної підготовленості спортсменів-танцюристів), що відповідають меті та завданням роботи.

Досягнення мети дослідження – формування стійкості функціонального забезпечення спеціальної працездатності танцюристів як інтегрованого компонента спеціальної фізичної підготовленості, обґрунтувати можливості її реалізації в системі спеціальної фізичної підготовки спортсменів у спортивних танцях, передбачало вирішення таких завдань:

1. Проаналізувати методологічні та науково-методичні основи спеціальної фізичної підготовки спортсменів у спортивних танцях, виділити проблемні питання, визначити шляхи їх вирішення. Обґрунтувати роль функціональної стійкості в формуванні структури функціонального забезпечення спеціальної працездатності кваліфікованих спортсменів-танцюристів.

2. Визначити специфічні особливості функціональної стійкості спеціальної працездатності спортсменів-танцюристів у видах спорту з варіативними умовами змагальної діяльності.

3. Визначити кількісні і якісні характеристики функціональної стійкості, які визначають рівень стійкості кардіореспіраторної системи і енергозабезпечення і сталого розвитку реакцій в умовах змагальної діяльності спортсменів-танцюристів в стандартній програмі.

4. Розробити моделі функціональної підготовленості, які визначають рівень стійкості функціонального забезпечення спеціальної працездатності і сталого розвитку реакції кардіореспіраторної системи і енергозабезпечення спортсменів-танцюристів.

5. Обґрунтувати кількісні і якісні характеристики реактивних властивостей кардіореспіраторної системи, які визначають ступень впливу фізіологічних стимулів швидкої кінетики, стійкого стану і сталого розвитку

функціонального забезпечення спеціальної працездатності спортсменів-танцюристів в стандартній європейській програмі змагань.

Достовірність і новизна отриманих наукових результатів.

Достовірність отриманих результатів підтверджується достатньою кількістю обстежених спортсменів, обраною методикою організації педагогічного дослідження. Отримані здобувачем наукові положення та висновки підтверджені шляхом математичної обробки та статистичного аналізу.

Автором застосовано: аналіз і узагальнення спеціальної літератури, матеріалів мережі Інтернет; теоретичні методи дослідження, анкетування, бесіда; моніторинг змагальної діяльності; педагогічний експеримент, проведений в природних умовах підготовки спортсменів-танцюристів; методи оцінки функціональних можливостей спортсменів-танцюристів: газоаналіз, пульсометрія, біохімічні методи дослідження; методи математичної статистики.

На різних етапах у дослідженні взяли участь 42 спортсмени-танцюристи (21 пара) 30 майстрів спорту, 6 майстрів спорту міжнародної кваліфікації. Вік: партнери – $25,1 \pm 2,4$ років; партнерки $23,0 \pm 2,4$ років. Всі учасники були проінформовані про вимоги до початку дослідження, дали письмову згоду на участь.

Дисертація робота містить **наукову новизну**. Дисертантом отримано нові дані, а саме: обґрунтована структура функціональної стійкості спортсменів-танцюристів, що ґрунтується на визначені кількісних та якісних характеристиках стійкості і сталого розвитку реакції кардіореспіраторної системи, аеробного і анаеробного енергозабезпечення кваліфікованих спортсменів-танцюристів в умовах стандартної європейської програми змагання у спортивному танці; виявлені специфічні особливості функціональної стійкості спортсменів-танцюристів у порівнянні зі спортсменами, які спеціалізуються в видах спорту з варіативними умовами змагальної діяльності; розроблені моделі стійкого стану і сталого розвитку

реакції кардіореспіраторної системи, аеробного і анаеробного енергозабезпечення спортсменів-танцюристів; вперше обґрунтовані кількісні і якісні характеристики реактивних властивостей кардіореспіраторної системи, які визначають ступень впливу фізіологічних стимулів швидкої кінетики, стійкого стану і сталого розвитку функціонального забезпечення спеціальної працездатності спортсменів-танцюристів в стандартній європейській програмі змагань.

Окрім цього, визначено та доповнено дані щодо специфічності функціонального забезпечення спеціальної працездатності спортсменів-танцюристів; набули подальшого розвитку відомості щодо кількісних і якісних характеристик кардіореспіраторної системи, аеробного і анаеробного енергозабезпечення, які визначають рівень стійкого стану в процесі реалізації змагальної діяльності спортсменів-танцюристів в стандартній європейській програмі; доповнені дані про формування морфо-функціональних моделей підготовленості спортсменів в видах спорту.

Практична значущість досліджень пов'язана з впровадженням модельних характеристик підготовленості спортсменок та оцінкою впливу розроблених тренувальних занять фізичної підготовки кваліфікованих спортсменок в дисципліні чер-данс-джаз команда з урахуванням їх взаємодії в команді та індивідуальних особливостей.

Результати досліджень було впроваджено здобувачем в тренувальний процес кваліфікованих спортсменів-танцюристів Клубу спортивного танцю «Супаданс» НУФВСУ, що підтверджено відповідним актом впровадження (2023 р.), кваліфікованих спортсменів-танцюристів, членів збірної команди Києва з танцювального спорту (2023), в навчальний процес кафедри хореографії і танцювального спорту НУФВСУ при викладанні курсу дисципліни «Теорія і методика тренерської діяльності в обраному виді спорту (спортивні танці)» (2021 р.).

Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях. Наукові результати дисертації висвітлені в 7 наукових публікаціях: 4 статті у

наукових виданнях з переліку наукових фахових видань України, 1 стаття у періодичному науковому виданні Чорногорії, проіндексованому в базі даних Scopus (Q3), 2 публікації апробаційного характеру..

Характеристика основних положень роботи. Структура роботи має логічну завершеність. Дисертаційна робота викладена на 206 сторінках. Вона складається з анотацій, вступу, шести розділів, практичних рекомендацій, висновків, списку використаних літературних джерел, додатків. Усього використано 175 джерел наукової та спеціалізованої літератури, з них 126 іноземних. Робота ілюстрована 19 таблицями й 14 рисунками.

У **вступі** дисертації обґрунтовано актуальність обраної теми роботи, окреслено зв'язок роботи з науковими планами, темами, сформульовано об'єкт, предмет, мету, завдання, методи дослідження, розкрито наукову новизну, практичне значення роботи, наведено дані про апробацію отриманих результатів, структуру роботи.

У **першому розділі «Підвищення спеціальної підготовленості спортсменів-танцюристів на основі вдосконалення функціональної стійкості»** автором проаналізовано стан досліджуваної проблеми, проаналізовано функціональну стійкість, її значення для спеціальної працездатності спортсменів; специфічні характеристики функціональних можливостей спортсменів високої кваліфікації у спортивних танцях; умови тренувальних навантажень, спрямованих на розвиток функціональних можливостей спортсменів-танцюристів; резерви вдосконалення функціональної стійкості спортсменів-танцюристів; фізіологічні стимули реакції в умовах тренувальної і змагальної діяльності спортсменів-танцюристів; функціональна стійкість у взаємозв'язку зі структурою змагальної діяльності спортсменів-танцюристів у стандартній програмі.

У 1 розділі доведено проблему та актуальність теми. Аналіз наукової літератури дозволив виявити ступінь вивченості досліджуваної проблеми.

У **другому розділі «Методи і організація дослідження»** відповідно до мети та завдань дослідження обґрунтовано використання методів

дослідження, описано організацію дослідження і контингент випробуваних. В роботі було застосовано групу методів, що дозволило отримати інформативні дані: узагальнення даних науково-методичної літератури та джерел Інтернету; теоретичні методи дослідження: аналіз, синтез, систематизація; анкетування і бесіда; моніторинг змагальної діяльності спортсменів-танцюристів високої кваліфікації у стандартній програмі; педагогічний експеримент; методи математичної статистики.

Дослідження було проведено в чотири етапи з 2019 по 2023 рр. Вирішення поставлених експериментальних завдань здійснювалось на базі НДІ НУФВСУ та клубу спортивного танцю «Супаданс».

У третьому розділі «Специфічні характеристики функціональної стійкості у видах спорту з варіативними умовами змагальної діяльності» здобувачем досліджено емпіричні підходи до вдосконалення фізичної підготовки спортсменів-танцюристів; обґрунтовано теоретичні передумови специфічності оцінки стійкості функціонального забезпечення спеціальної працездатності у видах спорту з варіативними умовами змагальної діяльності; специфічні відмінності функціональної стійкості спортсменів-танцюристів в структурі функціональної підготовленості спортсменів в видах спорту з варіативними умовами змагань. Значущість результатів підтверджено відповідними статистичними методами.

У четвертому розділі «Модельні характеристики стійкості функціонального забезпечення спеціальної працездатності спортсменів-танцюристів» здобувачем обґрунтовано передумови моделювання стійкості функціонального забезпечення спеціальної працездатності спортсменів-танцюристів; кількісні і якісні характеристики функціональної стійкості спортсменів-танцюристів функціональні моделі стійкості функціонального забезпечення спеціальної працездатності і сталого стану реакцій спортсменів-танцюристів; вплив функціональної стійкості на ступінь напруженості навантаження спортсменів-танцюристів в умовах змагальної діяльності.

У п'ятому розділі «Формування тренувальних навантажень спрямованих на розвиток стійкості функціонального забезпечення спеціальної працездатності спортсменів-танцюристів» дисертантом розглянуто нейрогуморальні стимули стійкості функціонального забезпечення спеціальної працездатності спортсменів у спортивних танцях; визначено кількісні і якісні характеристики реакції кардіореспіраторної системи, які визначають спеціалізовану спрямованість тренувальних навантажень; шляхи вдосконалення спеціальної підготовленості спортсменів-танцюристів на підставі аналізу структури функціонального забезпечення спеціальної працездатності.

У шостому розділі «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» дисертантом узагальнено результати дисертаційного дослідження, окреслено їх практичну та теоретичну значущість, висвітлено та обговорено дискусійні питання. Отримано наукові дані трьох рівнів новизни. Перший рівень – результати що набули подальшого розвитку, другий – результати що підтвердили або доповнили наявні дослідження та, по-третє, абсолютно нові наукові дані щодо структури функціональної стійкості спортсменів-танцюристів; специфічних особливостей функціональної стійкості спортсменів-танцюристів у порівнянні зі спортсменами, які спеціалізуються в видах спорту з варіативними умовами змагальної діяльності; моделей стійкого стану і сталого розвитку реакції кардіореспіраторної системи, аеробного і анаеробного енергозабезпечення спортсменів-танцюристів; кількісних і якісних характеристик реактивних властивостей кардіореспіраторної системи, які визначають ступень впливу фізіологічних стимулів швидкої кінетики, стійкого стану і сталого розвитку функціонального забезпечення спеціальної працездатності спортсменів-танцюристів в стандартній європейській програмі змагань.

Робота містить висновки, практичні рекомендації, список використаних джерел та додатки, де відображені в тому числі і акти впровадження результатів. За структурою та змістом дисертаційне

дослідження має логічне викладення матеріалу, послідовну побудову, що дозволяє отримати уявлення про досягнення мети та завдань роботи. Матеріал дисертаційної роботи викладено державною мовою, лаконічно, науковим стилем.

Зауваження та дискусійні положення щодо змісту дисертаційної роботи. Суттєвих зауважень до змісту та оформлення дисертаційної роботи в цілому немає. Позитивно оцінюючи дисертацію Хуанг Ді, можна зазначити деякі зауваження, побажання і дискусійні питання:

1. Доцільно більш чіткіше визначити цільову спрямованість узагальнених, групових і індивідуальних моделей стійкого стану.

2. Потребує пояснення, на підставі яких чинників Ви визначили компоненти стійкості реакцій?

3. В роботі використовується термін «динамічні моделі стійкості». Поясніть його значення. Якої стійкості, є статичні і динамічні моделі стійкості. Що автор мав на увазі?

4. Чому Вами для дослідження стійкості реакцій були обрані Віденський вальс і Квікстеп, а для характеристики фізіологічних станів спортсменів та відповідних стимулів реакцій Вальс і Фокстрот.

5. Яким чином Ви враховували умови реалізації фізіологічних стимулів реакції при формуванні рекомендацій щодо визначення тренувальних навантажень? Чи проводили особисті дослідження в цьому напрямку?

6. Ви визначали рівень стійкості у спортсменів, які спеціалізуються в стандартній європейській програмі. Які відмінності Ви можете зазначити?

Однак, дискусійні питання не впливають на загальну позитивну оцінку поданої роботи і не знижують високого рівня.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам. Дисертаційна робота Хуанг Ді «Формування стійкості функціонального забезпечення спеціальної працездатності спортсменів у спортивних танцях»

є завершеним самостійним дослідженням, має наукову новизну, практичну та теоретичну значущість, відповідає вимогам МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019 р.) і «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44), а її автор Хуанг Ді заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

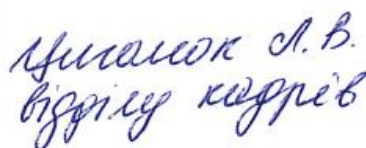
Рецензент:

доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор
завідувач кафедри кіберспорту та
інформаційних технологій
Національного університету
фізичного виховання і спорту України

 Оксана ШИНКАРУК

Підпис Шинкарук О. А. засвідчую:

Засвідчую відділу кадрів